

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“, eMS
ROBG-420

**ТЕРЕННО
АУДИОВИЗУАЛНО ПРОУЧВАНЕ
НА ТРАНСГРАНИЧНИ РИБАРСКИ ОБЩНОСТИ**

ИНТЕРВЮ
Васил Йорданов, Русе / Бръшлен

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Можем да си говорим на “ти“, нали? Моля те просто да ми кажеш, как се казваш, как са двете ти имена и коя година си роден, и къде?

Васил Йорданов. Роден съм 1939 г. в Тутракан, но детството ми и животът ми са минали в Бръшлен и в Русе.

Какво образование имаш?

Висше икономическо образование. Бил съм дълги години държавен служител в Община Сливо поле, в културата.

Какво те доведе на Дунава?

Ами тъй стана, че аз съм с втори баща отрасъл тука в Бръшлен. Той нямаше ниви и гледаше зеленчукови градини в места край реката, където се изрязват дърветата и се засаждат млади тополки. Докато те израснат да почнат да правят сянка и да не може да се работи друго в гората, ние гледахме зеленчукова градина. Ползвахме и водата от реката. От 6-7-годишен аз съм в реката и до днес. Тъй се случи в живота ми: все край вода.

Кой те научи да ловиш риба?

Ами стари рибари, ходил съм при тях да им помагам и да крада занаят. Първо бях въдичар, после се преквалифицирах на професионален риболов. Преди ноември 1989-а имаше „Държавен риболов“, нямаше частни рибари в реката, та и на тях съм помагал. После за известен период от време бях председател на Търговска кооперация. Взех рибарите като звено към потребителната кооперация. Грижех се да им доставя мрежи, конци, тапи, олово - каквото им трябва на едни рибари.

Откъде се доставяха тези неща?

Ами, чрез ОКС и ЦКС, намирахме.

Централизираните доставки?

Да, да. А в Русе имаше голяма база „Държавен риболов“, то беше на Мечка, където са язовирите там. И там имаше централно снабдяване, но то беше за държавния риболов само.

А тука?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

То, фактически, като дойде демокрацията, държавният риболов беше ликвидиран и вече рибарите, които бяха професионалисти, минаха към потребителската кооперация. Аз им давах билети, цената за професионалните рибари беше символична - 1 лев и 20 стотинки.

За кои години ми разказваш, когато си бил председател на тази кооперация?

1990-1993.

А преди това? Преди 10-и ноември 1989-а е имало някакво звено „Държавен риболов“?

„Държавен риболов“, да, но всеки нямаше достъп до реката. Дунавът беше райониран. Мястото, където се пуска дънна мрежа, се нарича тона. Съответно те бяха разпределени, тази тона е на тези рибари, другата тона е на други рибари. И като всеки си имаше двор, място, нива в реката и там си риболуваха.

Къде си държаха лодките и инвентара?

А, ако говорим за едно време, нямаше нито капрон, нито найлон. Плетяха си мрежите от памучен конец, казваха му „филдико“. Където имаше лодкостоянки - там, където си излязат от реката с мрежите, с лодките, с рибата, веднага имаше набити колове край реката, така с чатал, и веднага си закачаха мрежите да изсъхнат, за да не изгният. А сега знаем, капронът би го убил слънцето и би изгорял, по-скоро във водата се запазва здрав и продължително време.

Хората сами ли си плетяха мрежите тогава?

Сами.

Ти можеш ли да плетеш мрежа?

Не. Намирах приятели да ми закърпят мрежата като я скъсам на чукани.

Имаше ли някакви известни майстори на плетачите на мрежи?

Имаше, имаше. И сега има. Ето това момче Митко - и плете, и върже мрежи нови, научил се е.

Коя година направи тука бунгалото?

1984-1985.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Как се случи това? Имаше ли други постройки тука на тая местност?

Не, не, туй беше гора, аз съм първият тука. Всичко дойде след това. Искях да се установя. Вече се усещаше, че ще се променят нещата. На различни места в реката карах лятната си почивка, за да отчета мястото, връзката му със селото, риба има ли наоколо. И се спрях тука, защото на долната стоянка също съм изкарал не едно лято, но там отиваш с кола или с велосипед, превали дъжд - не можеш да се прибереш до селото - кал. Няма ток, няма вода, помпи няма. И реших: тука помпената станция работеше и то усилено работеше, оттам взех ток тука, за да имаме. Асфалтов път, той е служебен път тука край канала за станцията, но го ползваме и ние. Нямаше джииесеми, там имаше телефон. Аз им давам риба, те, като ме потърси някой, идваха момчетата: „Бати Васко, на телефона те търсят.“ Все пак имах някаква връзка, докато там (на другата стоянка - бел. ред. ЦН) нямаше връзка. И отделно, най-вече като се развали времето и не можеш да се прибереш.

Кога си купи лодка?

Много отдавна... Преди 1990 г.

Първо бунгалото и после лодката или първо лодката, и после бунгалото?

Първо лодката, лодката. Тука на станцията имаха спални помещения, беседка - тука стоях, пък там спях.

А откъде си я купи? Как се купуваше лодка през 80-е години?

Или на старо от някой рибарин, който се отказва, или поръчваш. Най-вече от Тутракан - те са майстори на лодките. И сега има лодкостроителен комбинат. Тези лодки пластмасовите, които ги имаме, те са усвоени в Италия. Пращаха си хора там и този виналкид - суровината, от която е направена лодката, е издръжлив. Не гори на слънцето. И съм чувал, че 25 години зрее, 25 години държи на едно положение и 25 години старее. Или животът на една лодка е някъде 70 години и нагоре. Докато дървената - водата от Дунава непрекъснато или идва, или бяга. Ако лодката остане на сухо, тя се разсхва. Като дойдеш, трябва да попълваш, да не влиза вода... Трябва да я поддържаш всяка година, трябва да я бланкосваш, за да не гние дъската. Аз имах първо дървена лодка, после минах на пластмасата. По-лесна е поддръжката на пластмасовите лодки, а сигурността е една и съща на двата вида.

Ами мрежи, хвърляш ли мрежи?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Мрежи - да, ловя с мрежи. Ей, в склада са ми мрежите. Само че, като бях по-млад, на луда глава пусках и самичък мрежа: на мотор, прав, лекичко, с бавен оборот на мотора, посоката му давам и с единия крак го управлявам, и пускам. Вадя. Трудно е. Мрежите, за да се отиде, си е работа за двама човека - единият гребе, другият пуска.

Имаш ли си колега, ортак?

Не.

Колко риба може да побере една такава лодка?

Половин тон.

На тебе колко ти се е случвало най-много?

Вие ме навеждате на мисълта, риболовът изкуство ли е или спорт.

Какъв е отговорът?

Спорт е, когато ловиш рибата, а изкуство е, когато разказваш, как си я уловил. Та, с един приятел, Бог да го прости, беше председател на ТКЗС-то Ряхово, Бабово, Бръшлен, Стефан Ламбев се казва, с него ловяхме, преди да почине. Най-големият ни улов е 120-килограмова моруна. Имаше към 18 килограма чер хайвер в нея. Видяхме трудности малко с реализацията, ама я занесохме в София. И там на Газпром ли беше, Булгаргаз ли беше - на тях. Щото беше март месец, 4-и март, таман за празника на жените - да си хапнат хубава, пък и голяма риба. Ама парите бяха от тия - инфлационните. Един милион и колко лева взехме, значи 100 и няколко лева после като се деноминираха.

А тука изобщо ловеше ли се моруна?

Лови се в реката. Моруна, есетра, пъструга - те живеят в морето и идват да си хвърлят хайвера тука. Само чигата си стои тука - и тя е от клас „Есетрови“, но не влиза в морето. Тя си е само сладководна. А ония са морски риби и влизат в реката. Както и карагозът - т. нар. дунавска скумрия, и тя си е в морето, но влиза тука да си хвърли хайвера.

А тука местните рибари са хващали моруни?

Хващали са и по-големи са хващали, аз говоря за моето постижение. Има, хващали са 200 килограма и 250, големи риби са хващали. Хора, дето са денонощно в реката, дето само с туй се занимават.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

А като си бил малък, виждал ли си, примерно, да са хванали някоя голяма моруна, да са я изкарвали на мегдана?

Ами, то човек колкото е по-малък, толкова рибата му се вижда по-голяма. Виждал съм сомове, например 80-90-килограмови. Тогава нямаше коли, с каручката, с магарето си го носят. Опашката му виси отзад, не се събира в количката. Виждал съм и такива риби. Хващали са хората. И сякаш повече риба имаше тогава, защото сега влязоха много хора, влязоха и лоши хора в реката, и с повече и по-фини инструменти се работи, за да я ловят повече. Промишлеността повече замърсява реката, съответно и рибата намалява. И като влязат и хора, които на ток бият риба, други през зимата с бомби, а и рибарите все с по-фини мрежи и с мотора бързо ходи, пуска, пак вади. Рядко съм чувал държавата да отдели пари, за да пусне рибен материал, да зареби реката с нещо, много рядко.

Какво искаш да ми кажеш, защо намалява рибата? Заради модернизацията, защо?

Ами, повече се лови, повече хора влязоха с по-хубави инструменти, браконieri, промишлеността - повече замърсяване на реката. И всичко това, и няма грижата за зарибителен материал.

Едно време имаше ли, примерно през социализма, имаше ли такава грижа?

Нямаше грижа, но имаше големи разливи на реката, нямаше дига. Сега реката е прибрана в руслото си. Рибата търси къде да си хвърли хайвера. Няма ги тия разливи, топла вода, къде да си го нареди. Ей-там, на - на суха клечка хайверът нареден, ама водата тече, заминава... Не е на топло да се излюпи, да тръгне да се развива...

А тук нали сме в района на блатата на Калимок-Бръшлен.

Да, но в блатата, ако излезе вода, тя е подпочвена.

Там не ходи рибата?

Няма как да отиде. Имаше риба в отводнителните канали, но пак благодарение на промишлеността, защото в Сливо поле един завод и един свинекомплекс и всички си хвърлят отпадъците. И тука беше пълно с въдичари из блатото. Сега не само, че няма риба, ами и жабите изчезнаха.

Има ли забранени места за риболов?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

И там е една аномалия. Например, ето го остров Мишка тука срещу нас, рибарин няма право да иде, да се върже на брега, да хвърля въдицата. Като му дойде сезонът да се добива дървесина оттам, отиват 30 човека с машините да режат, с тракторите, с кораба, бръмчат 2-3 месеца. Те не плашат и не смущават животните, а въдичарят седнал у лодката с въдицата, пречи. Аномалии. От къщичката нагоре - островът се казва Малък Бръшлян, там всяка година 40-50 декара потъват в реката. Дунавът непрекъснато руши и пада.

Искам да те помоля, да се върнем назад в миналото, доколкото е възможно. Чувал ли си да има някакви вярвания за добър улов, примерно?

Е, аз не съм суеверен човек. Обикновено следим реката. Водата идва ли, бяга ли, бистра ли е, не е ли? За рибарина, може да вали дъжд, не е лошо време, защото имаме дрехи примерно. Лош е вятърът, защото трудно се поддържа определен курс на лодката, когато духа силен вятър, вълни стават.

Коя е най-добре приготвената риба?

Тази, която допада на хората най-много.

Откъде си се научил да готвиш риба, да приготвяш риба?

Не знам. Може би от много дълъг стаж, от практика. Вече няколко години правим в Бръшлен рибен фест. Имат ми доверие хората - и онази година, и тази година, три казана по сто - триста литра - аз правя чорбата на феста. И отделно, ангажират ме да журирам с други хора. Защото има и състезание за рибена чорба с двајсетина човека. Момичетата и жените ни носят чорбата. Аз и другите в журито не знаем на кого е чорбата. Отдолу пише например някой номер. Всеки си куса чорбата и на листа с този номер слагаме някаква оценка от едно до шест. И накрая, като си съберем резултатите - който е получил най-висока оценка, тя чорба е най-добра. Мисля, че така е най-честно.

Харесва ли ти рибеният фест? Какво му е ценното на това събитие?

Ами, най-вече, че разнообразява ежедневието на хората, отива към есента, когато горе-долу отшумява усилената работа, дава възможност на хората да се видят. Но на феста и много самодейни състави от окръга и от съседния Силистренски окръг идват. И изява им се осигурява, сцена. Пък тия самодейци нали затова репетираат и си отделят от времето, за да ги види някой и да се изявят пред хората.

Пък идват хора, идват и посетители.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Хиляда човека най-малко се събират, хубаво става. Има състезание и за бързо порене на риба, и за печена. Хубаво събитие. Имаме тука със едно село тука отсреща срещу нас е - Гряка, побратимени сме. И те са идвали на гости, ние сме ходили там. Съседи сме - да се имаме просто.

Оттук като тръгнеш, къде отиваш за риба обикновено?

Най-любимото място е, дето дава повече риба. А пък като си направиш сметката, че можеш да отидеш надолу, на някоя тона, нали казахме, че тона се нарича мястото, от където тече от-до, там може да завариш друга лодка. Не бива да отиваш в него. Ей тука най-често... Слизал съм и на десет километра, има хубава риба под остров Голям Бръшлян. Има хубава риба и там, но не си всеки ден там. Може да е дошъл чукан, може да се закачиш... После около един час пък път имаш нагоре да се върнеш. То е разход бензинът, моторът лапа. Докато тука отиваш, връщаш се...

Бате Васко, какво значи затон?

Затон. Затон значи отклонение от реката, ръкав, който няма излаз. Като влезеш в него е като задънена улица и трябва да се върнеш. И там в определени моменти, особено пролет, рибата влиза да си хвърли хайвера, защото е тиха и по-топла водата, не е течаща.

Тука има ли такива затони?

На Мишка има затон, на Голям Бръшлян има затон, на Малък Бръшлян също има. При високи води - тогаз се разливат водите.

Там ходи ли се да се лови риба или не?

Ходи се, когато е водата, когато позволява нивото на Дунава.

Чувал ли си като замръзне Дунавът да са ловили през дупка риба?

Не. Дунавът не може да замръзне така, щото да не е рисковано да влезеш вътре. И рядко пъти е замръзвал целият Дунав, много рядко в годините. Аз не помня, но съм чувал едно време, че с шейна, с каруца, с коне са минавали през Дунава, ходили са в Румъния, булки са крали. Спомням си 53-а година замръзна Дунавът, аз бях в гимназията в Тутракан. Дойде батарея с оръдия от селото, то на три-четири километра е разстоянието. Гърмяха, за да разбият със снаряди, за да може да тръгне, и тръгна ледът тогава. Бивал съм тука, когато ледоход огромен спира корабоплаването, защото огромни маси лед се носят. Но то обикновено замръзва

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

зимата, когато не е толкоз пълноводен, за да повлече и нашите бунгала тука. Дунавът е по-прибран в ръкава си.

А големи наводнения?

2006-а година ей до тука бяхме заляти, ей така. Всички без изключение, защото, аз нали съм пръв тука, и всички вземаха от мене мярка, колко да вдигат и те. Един път за толкоз години, ама заля ни. Вдигна много вода тогава. Тука бях извадил хладилници, всичко по масата горе, по леглата.

Какво ти дава реката? Защо си тука?

Това е здраве. Тука идваш като на рехабилитация, като акумулатор. Зареждаш за два дни и си работоспособен през седмицата. И забравяш и другите грижи, защото ангажира те. Тук се почива, работейки. Айде да хвърлиш мрежа, айде да ги извадиш, айде да извадиш рибата от мрежите, айде да я разпориш. Тука имаме много хубава вода. С приятели вечер се събираме по бунгалата. Просто е едно развлечение.

Можеш ли да ми кажеш имена на различни видове мрежи? Примерно, коя мрежа за коя риба как се казва?

Е, има различни мрежи. Има дифан, който вече сега тука не виждам да има. Той е 7-8 метра дълбок. 4-5 човека трябват за него. Той се пуска от определено място, чисто е нали мястото, прогонено и почистено, и загражда дребна, едра, всякаква риба на сто - сто и петдесет метра и се затваря. Тука се върже единият край, ей го брегът. Единият край на мрежата го държи човек. Лодка влиза навътре и пуска, пуска, пуска. Като стигне вече към края на почистеното място, оставят мрежата и с лодката се излиза на брега, но с въже. И тука трима-четирима човека почват да дърпат, да излезе мрежата тука. Да стане, ей туй място да бъде затворено отвсякъде, рибата да не може да избяга. Защото един човек тука е настъпил, долното въже минава под краката му, да не избяга рибата. Това е дифана. Ние сме с дънни сетки. Те също са с различно око, се казва. Има 40, 50, 60, 70 око. Има мрежи за облез. Има мрежи за карагъоз, дунавска скумрия дето му казват. Различни.

Винтерите?

Винтерите ето ги, ей тука тъй горе. Те са пролетно време, когато има разлив. Винтерът не се слага на течение. Той трябва да бъде на тиха вода или на съвсем слабо течение. Пролетно време, понеже водата е бурна, висока, носи чукани и т.н., опасно е с мрежи. Пък и рибата излиза у брега, да си хвърля хайвера, търси по-тихи води и винтерите са край брега. И пролетно време почти не се риболува на винтери.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Едно време как се е съхранявала уловената риба?

Уловената риба по няколко начина, но най-често бакът отпред на лодката, там има едно като складче, режем коприва и сме слагали коприва. Тъй сме чували, че по я запазва. После съм правил друго. На самия бряг на сянка копая дупка, а в тази дупка извира вода. До самия бряг е и тя е по-студена. И отгоре като аморфа, има растение върба, пускаме я у таз студената вода и отгоре я затрупваме на сянка, и отиваме да ловим друга. Но трудно се съхранява. Аз тука специално сега против всички правила като извадя рибата и я пускам в циментовото корито, помпата върви, но водата ми е много студена, 8 градуса, все едно, че е в хладилник. Дори рибата свикнала на 28 градуса като я пусна тука и тя умира от студ, дете има една дума. И става корава, не омеква както умряла риба да се развали. И използвам, след туй пък като я изчистя, защото аз не нося на село неразпрана риба. Всичко тук се изчиства и се обезкървява на воля във водата, всичко. И като си я сложиш и във фризера, тя кръвта старее рибата, пък като е обезкървена, много дълго време може да се запази свежа и хубава, и вкусна.

По какво се познава, една риба прясна ли е, като я видиш или не е хубава?

Като се размрази. Още по вида и като я бутнеш и тя се разбира. Личи си.

Как сте тука рибарите с „Гранична полиция”? Граничарите виждате ли ги, не ги ли виждате? Общувате ли си?

Е, как да не ги виждаме. Дори те имат едно бунгалце тука, една каравана на станцията. И те идват да почиват. А пък поводът тука да направя и решението на общината е да направя лодкостоянка, временна постройка нали, за наблюдение и охрана на границата. Ние сме в помощ на граничарите. Имало е мероприятия техни, където сме им помагали. Примерно, някой съмнителен кораб чужд или наш. Те знаят колко часа е минал на Силистра, колко в Тутракан. Обаждат ми се по телефоните, вече имаме връзка: „Бате Васко, кораб еди-кой си трябва да мине. Много те молим, засечи, в колко часа е бил тука!”, с цел дали е спирал някъде по пътя да прави търговия с нефта или с нещо друго. Каквото можем им помагаме на хората. То не може и друго яче.

Тука някъде на един остров или на някакво място му викали Търговското?

Търговският остров, да. Той е зад Голям Бръшлян.

Защо?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Ами едно време там са се извършвали търговски дейности между България и Румъния. Хората, най-вече нашите хора, рибарите, не населението да ходи там, са вземали от румънците петрол за газените лампи, каменна сол са вземали и други стоки. Натурална размяна е ставало.

Ама едно време, кое едно време?

Назад, може би в оня век, по-оня век.

И оттука са носели, какво са носели оттука?

Оттука са носели може би кожи, каквото пък онез поръчат, румънците и натурална размяна е ставало.

С лодките ли са ходели?

С лодките. И на гребане само, нали мотори е нямало.

А отсреща кои са румънците? Откъде идват?

От Гряка. И те край Дунава, и те имат рибари с лодки.

Ами, чакай да те питам. Ей там, в центъра на селото има една сграда до магазина, за която ми казаха, че била склад за зърнено едно време, ама много красива, дървена. Чакай да ти я покажа.

Знаем бе. Имаше лозунг на нея „Долу Ньой!” Това беше срещу Ньойския договор с черни букви, толкова големи бяха. „Долу Ньой!” Да, ей точно ей таз сграда беше на Потребителната кооперация.

Кой го беше написал този лозунг „Долу Ньой!”?

Преди да се родя още, Ньойският договор. Съжалявам, че не съм, бил съм малък, щото да го запечатам.

А тя на кого е била тази сграда?

На потребителната кооперация. То преди да се направят ТКЗС-та и т.н., имало е „Потребителска кооперация”, която и земеделски земи е работила и е помагала на кооператорите и т.н.

И тогава имало ли е рибари, дето да се сдружават?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Имаше. Имаше, дори под селото, нали блатото голямо, стигаше водата близо до селото чак и там до водата има и сега сграда, само че тя сега вече е към земеделската кооперация. Имаше рибарница, му казват. Там спираха лодките, там се изнасяше рибата, оттам се носеше в селото за продан. Но рибарската група е била твърде силна и голяма, щото собствена сграда са имали там до брега.

Той май един, вчера дето си говорихме със Стефан Декара, дали не ми я показва, една такава малка къщичка. Каза, че е била на рибарската кооперация.

На Дунава ли дето е?

Да.

Е, то е било туй в селото хубава, голяма сграда с дълбока маза. Таз е рибарска къщичка, да, за рибарите.

Да, да. А в центъра на селото е било голяма сграда. Тази дълбока маза са я пълнили с лед?

Не е в центъра, а е под селото до брега. До дето са идвали лодките. Блатото, тогаз е дига нямало и Дунавът се е разливал с километри нататък.

Като си бил малък, помниш ли, Никулден как сте празнували? Малък, малък.

Не, не. Майка ми беше набожен човек. Там в църквата пееше.

В Тутракан?

Не, тука в Бръшлен. Но, спомням си, че не трябваше да ядем козунак и трябваше да слушаме. И за Великден след църквата, като се върнем от църквата, мога да ям козунак, да блажа. И ходех с удоволствие, да не стоя без козунак до сутринта, да ям през нощта още. Туй са детски спомени. Аз се шегувах с нея, викам, като почне да пее в църквата: „И легло да си сложиш в църквата, да си изкараш дните там, пак у ада ще отидеш, Господ няма да ти прости боя, дето си ме била.“ „Ама, аз нали за хубаво, ма мама, нали да учиш.“, шегувахме се така.

Добре. Само ми кажи пак, ти си роден в Тутракан, обаче си дошъл тука от малък?

Заради дядо ми - на майка ми бащата - той направя къща. И пише къщата на дъщеря си, на майка ми. Истинският ми баща казва: „Що само на нея?“ Така ми е казано, така ви го казвам. И за имоти се разкарват, развеждат се. Той се оженва за друга жена,

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

която има четири дъщери, фактически сестри са ми. И се имаме с тях и с децата им, с племенниците се имам.

А майка ми идва тука. Пастрокът ми - той е на фронта. Жена му, камара със слама и тя с едни куки дърпа, вади слама отдолу, да сложи в коша, да запали пещта, да стопли децата, нали със слама са се топили. И понеже сняг зимата и тя само отдолу дърпала и пада саплъкът и я задушавя. Той има две малки деца. А пък това става 1939-40-а година. Значи онези са седем-осем годишни и той трябва да намери жена, която да гледа децата. И майка ми иде от Тутракан с мене, аз съм пеленаче. Не знае бъкел български, защото Тутракан до 1940-а година е под румънско, нали. Полека-полека тъй ни отглежда тримата. После 1948-а година се приражда, едно природено. Нали тез са заварени двете, аз съм доведен и едно природено, още един брат. Тез братя, дето ги заварих, починаха. Майка ми, баща ми почина и другият ми баща и той почина. И ние си чакаме реда, и тъй...

Паралел
Силистра

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Име на съставителя/редактора: БРТПП

Адрес: ул. „Войводова“ 12-14 Русе

Телефон: 082507606

Електронна поща: info@brcci.eu

Проектът “Мемофиш” е съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие по Програма Интеррег V-A Румъния-България.

Стойност на финансирането от ЕФРР: 423 921.71 евро

Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“,
eMS ROBG-420

Дата на публикацията: декември 2018 г.

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната
позиция на Европейския съюз

www.interregrobg.eu

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

www.interregrobg.eu